

NOV 8 1921

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКА НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

три центи РІК XXIX. Число 256. Джерси Сіті, Н. Дж., середа, 2 листопада, 1921. VOL. XXIX. No. 256. Jersey City, N. J., Wednesday, November 2, 1921. THREE CENTS

СКЛАДАЙТЕ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ ГАЛИЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ

СУД ЗАБОРОНЯЄ ОРГАНІЗУВАТИ МАЙНЕРСЬКУ ЮНІЮ

ІНДІЯНОПОЛІС, Індіана, 31. жовтня. — Згідно зі заповіданням з гори заміром суддя федерального окружного суду в сім місті, А. Б. Ендерсон, видав нині далекосягний судовий наказ проти майнерських юній.

Суд забороняє майнерській юнії Юнайтд Майн Берксер оф Америка уживати "усіх або якихнебудь средств" для змоніторингу (зорганізовані в юнії) майнерів з Західній Верджинії. Суддя каже в своїй забороні, що за юнія змовляла з власниками копалень вугля в так званім центральнім дистрикті стейту, умовляла з ними щодо заплаати для робітників, ба навіть введла собі "систему відплатання" ("чек-оф-систем"), на основі котрого копаннє підприємство відплатяє при виплаті робітникам його вкладку до юнії та передає її само до юнії; на думку суду, такі умови межі майнерськими юніями та власниками копалень мають на цілі не допустити до торгівлі вуглем тих копалень, що не мають з юніями таких умов, себто копаннє в південно-західній часті стейту Вест Верджинія. В своїй забороні суд забороняє також юнії обирати фонди від якогось се не було, а майнерським підприємствам давати гроші юнії.

Рівночасно судове рішення заявляє, що суд не забороняє юнії платити страйковій заповіді страйкуючим майнерам в Західній Верджинії, що тепер живуть в шатрах.

НІОЙРСЬКІ ВІЗНИКИ ВИХОДЯТЬ НА СТРАЙК.

НІО ЙОРК, 1. листопада. — Дванадцять тисяч нійорських візників, працюючих у молочноарських підприємствах, вийшли нині на страйк за вишшу заплату.

В Медисон Гарден відбулися великі збори візників, які постановили одностайно почати страйк. Підприємці заявили зараз, що вони приймуть визов і юнію вони будуть на бачуче вести свої підприємства як "отверту шпалу" (не признаючи юній підприємства). Вони також заявили, що будуть старатися швидко повернути до роботи людей, які давніше, ще до страйку, дозвучили його до якихсь публічних місць, наміром до шкідливого податком поліцейної охорони.

Починуючи страйк виявляється незгода щодо робітничої заплаати. Коли робітникам вийшов юнійний контракт, підприємці пропонували робітникам умову на тих самих умовах, що вона існувала давніше, але робітниця юнія відхилила пропозицію (предложенье) та заклала півмільйон заплаати о 5 доларів тижнево та два тижні акцій на рік. Візники були плачені по 35 доларів на тиждень та діставали 2 процент з колектованих ними від споживачів молока грошей.

СЕНАТОР ПІДПИСУЄ ВАГУ ВАШІНГТОНСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

ВАШІНГТОН, 31. жовтня. — Сенатор Свонсон з Верджинії в промові перед сенатором представляв значимість вашінгтонської конференції для зменшення витрат на зброю.

На думку цього сенатора, цивілізація світа стоїть перед руїною, якщо держави не згодяться на зменшення витрат на бачучі війни. Він покликався на американських учених, котрі обчислювали, що в році 1910. американський народ має приходу 30 мільярдів доларів; з того уряд зібрав 3 процент титумом податку. Десять літ пізніше, в 1920. році, американський народ має комо 50 мільярдів доларів річного приходу, а уряд побирає з того комо 10 процент на свої видати. Значить, американський уряд витискає з американського народу понад три рази більше гроша на урядові видати тепер, як він витискає десять літ тому назад. Народний меток не збільшився навіть два рази, а тимчасом народні видати збільшилися понад три рази. Коли до видатків федерального уряду додати видати, роблені стейтними та місцевими властями, то покаже, що самий уряд видає комо одної шесті частини усіх приходів цілого народу. Коан так тіде давати, то народ мусть зруйнувати. Сенатор виводить, що головною точкою у видатках уряду являється війна до війни. З цього Свонсон робив заключення, що ціла цивілізація буде зруйнована, як вашінгтонська конференція не придуляє якого справжнього средства на зменшення витрат на війни.

Сенатор Свонсон є визначним членом сенатового комітету для справ флоту. За демократичного уряду він був головою цього комітету.

АМЕРИКА НЕ БУДЕ ЗМІНЯТИ ПОЛІТИКИ СУПРОТИ СОВЕТІВ.

ВАШІНГТОН, 31. жовтня. — Американські урядники дивляться на недавні пропозиції московського большевиського уряду заплаати доати парити як на спробу більшешіе приєднати собі французький уряд. Нота Чічерні про бажанне новосювого уряду має передешим мати на цілі виклонити Франції змінити свою політику супроти Москви.

Старання московських большевистів не будуть мати впливу на вашінгтонський уряд, котрого становить секретарь большевистів уже було добре бачене секретарем стейту Гроузом, що його попередження. Промовляючи большевистів про змону Росію за шпуну призначення большевистами царських довгів американський уряд не уважає достовірним дана такого призначення. Так стів виключеною ухвалою "тепер всяку конференцію з російськими большевистами".

ПРЕЗИДЕНТ ПЕТРУШЕВИЧ ДО АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ.

ВАШІНГТОН, Д. К., 1. листопада. — НА РУКИ ГАЛИЦЬКОЇ МІСІ У ВАШІНГТОНІ НА СПІЛА СЛІДУЮЧА КАБЛЕГРАМА ВІД ПРЕЗИДЕНТА ПЕТРУШЕВИЧА ДО ОПУБЛІКОВАННЯ В УСІХ ЧАСОПИСАХ:

В СЛАВНІ РОКОВИНІ 1. Листопада, ІМЕНЕМ ВСЕГО НАРОДА ГАЛИЦЬКОЇ РЕПУБЛИКИ, СКЛАДАНО ДОРОГОМ АМЕРИКАНСЬКИМ ЗЕМЛЯКАМ ГОРЬКУ ПОДЯКУ ЗА ТІХ ПОЛИТИЧНУ І ФІНАНСОВУ ПОМІЧ В БОРЬБІ ЗА ВОЛЮ РІДНОГО КРАЮ. В ЄДНОСТІ І НЕЗЛОМНОСТІ НАША ПОБІДА!

ПЕТРУШЕВИЧ, ПРЕЗИДЕНТ.

НОРТ ДАКОТА ВІДКЛИКУЄ СВОІХ УРЯДНИКІВ.

ФАРГО, НОРТ ДАКОТА, 29. жовтня. — Вибори в стейті Норт Дакота, за котрими слідів цілий край з великим значенням, скінчилися, проголошено дотеперішнього уряду. Поважна більшість виданих голосів завиняла за відкиканням урядників з так званої Непартійної Ліги (Нон-Партизан Лиг), котра правила стейтом майже шість літ і за той час позаводала цілий ряд далеко ядучих суспільних реформ в напрямі державної господарки.

ВІЛСОН ДІСТАВ НОВИЙ НАПАД ХОРОБИ.

Як доносять з Вашингтону, бувший президент знов застав поважно, так що не міг навіть вийти приватити французького генерала маршала Фоша, що приїхав з Франції. Лікар Вільсона заявляє, що се не є повторення давнього параліча, як мала хвороба жовудка, яка має своє жерело в тому, що Вільсон не може рухатися через свій параліч.

ВИРУБ ДІВ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

На прогніз 1920-го року вирубувано з американських лісів 33.798 мільйон кубічних стіп деревна вартості 1.299 мільйонів доларів. В порівнянні з попередніми роками продукція лісу зменшилася, та це не в одні з попередніх років на американське дерево не поставлено такої дорогої ціни — тисяч триста мільйонів.

Більш як третина всего американського дерева походить з трьох лісових стейтів з понад Тихого Океану (Вашингтон, Орегон і Каліфорнія), друга третина з восьми південних стейтів (Луїзіана, Міссісіпі, Аркансас, Алабама, Техас, Нор Кароліна, Вирджинія і Флорида), решта з прочих лісів розкинутий по всій Америці.

ПОРОМ ЗАТКАВ НА ПІДВОДНУ ОКАЛУ.

В челяно річку над подуневою частинною міста Нью Йорку розлилася така густа марила, що один порок, що переправляв людей з острова Мангеттен до Стетен Айленда, звалився з дороги і затік на підводну скалу і застряг на тій так, що мусть ждати кілька годин, заким його звати витягнути. Пасажирів не були в небезпечі.

В наслідок той самої марила два поїзди наденної залізничної махли в Брукліні на себе на одній стайці. Наслідком з ударення 20 осіб понесло більше або менш тілесні ушкодження, зашто за серну.

КООПЕРАТИВНА ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я.

Сто тисяч членів, з того в Нью Йорку тринадцять дві тисячі, майже виключно Жидів, має робітниця кооперативна організація "Арбайтер-Рінг" ("Робітничий Круг" — Ді воркерс Сіркль). Діяльність того великого "кружка" дуже широка і різнородна; між иншим, серед жидівських робітників в Америці він є головною запомоговою (бенефітовою) організацією, що дає грошеву допомогу своїм членам в случаю хвороби або каліцтва і де робітник може забезпечити свою родину на случаї смерті.

Та окрім того "Арбайтер-Рінг" організував своїх членів в окрему кооперативу задля медичної допомоги і лікарської опіки. На ту ціль неконституцій член платив сімдесят центів на три місяці, хочаби одного долара і двацять центів. За те член дістає в кожній потреби лікарську опіку і покладу, коштує також для своїх жінок і дітей до вісімнадцятого року. Лікарем організації платять по сорок п'ять центів неконотного члена і по дев'ятьдесят п'ять центів від жонатого. Доктори дістають таким способом від організації вісімдесят до чотирох тисяч доларів на рік і за те мають зайнятися хорими членами даром без ніяких окремих оплат з їхнього боку.

В Нью Йорку п'ятнадцять тисяч членів "Арбайтер-Рінг" забезпечено собі тим способом лікарську опіку. Організація наймає для них тринадцять двох лікарів і одиннадцять спеціалістів.

За два роки в організації лишилося надвсімдесять тисяч доларів і за ті роки "Арбайтер-Рінг" відкирав тепер для своїх членів аптеки. Зараз була думка провадити як лікарів по ціні своїх коштів, та вирішено дати їм усі лікарі в медичній, які лікар приписує овсяти даром, так як членський доміг покривають всі кошти "Арбайтер-Рінг" удержує теж для своїх членів санаторію для сухотників.

НАСЛІДКИ ОСІННОЇ ЗАБАВИ.

Як поділяє урядово до відомості, в однім нійорському стейті від початку осіннього сезону на польованні забито 9 людей через помилку лікаря польованні. Більшість случаев приписують неуважності, передосмі неуважні при стрільноу. Двох стріляти убито, бо їх взято за курпатів, з одного, як його або менш тілесні ушкодження, зашто за серну.

ГОСПОДАРСЬКА ЗЕМЛЯ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ

З усієї землі в Злучених Державах лиш не ціла половина заготовлена, значить знята фармами і використана для хліборобства. Тому й думають, що в Америці лишилася ще безземні простори не використаної ріллі. І справді сільським господарством (фармами) не занято ще цілий біліон (тисяч мільйонів) акрів землі. Та більша частина того велетенського простору зовсім не здатна для продукції хліба і ніколи не буде знята. Тільки меншу частину можна ще загосподарити і то великим трудом і великими коштами на вируб лісів, викорчування зрубів, висушення багнц, проведення канал на сухі пущарі штучним навіз та всім меліорації.

Землі не прибуває, а населення зростає і в 1950 році в Америці має буде знову півтот. Та раста мільйона людности. Та вже тепер одною з головних проблем американської національної економії є питання, що робити з дотеперішніми земельними неужитками, чи виправити їх для хліборобства, чи покинути або й на завше залишити для лісів і пасовища.

Сими діями секретар земельних справ Волес називав комісію з шести геологів, агрономів та класифікаторів неужитків, з окрема безводних земель на Заході, багнц і лісових зрубів по всій Америці, для вирішення питання, скільки землі се можна буде ужити для хліборобства, а що можна буде хліба засидіти новим лісом або й лишити пусткою.

ДИВНИЙ ВИРОК СУДІ.

В нійорському суді стався якийсь Чарлс Гемінгтон, обжаловував за те, що уживав для себе грошей, зібраних бунімом для побачи других білих людей. Нічас переслухання обжалованого вийшло на верх, що він служив в американській армії підчас великої війни, брав участь підчас кровавої битви під Шато Тієрри був в другій битві взятий в полон і вернувся звідти по скінченню війни. За свою війну він дістав різні відзнаки від американських і французьких військових властей. Обжалованний не перечека вини, а суддя, вислухавши його історію, пустив його свободно додому, закладавши від нього слова честі, що він буде на бачуче провадити краще життя.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС "СВОБОДА".

МОСКОВСЬКИЙ БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ УРЯД ГОДИТЬСЯ ПРИЗНАТИ ЦАРСЬКІ ДОВГИ ЗАГРАНИЧНИМ КАПІТАЛІСТАМ

КОМІСАР ЗАГРАНИЧНИХ СПРАВ, ЧІЧЕРНІ, ВИСЛАВ НОТУ ДО АЛІАНТСЬКИХ ДЕРЖАВ, В КОТРИЙ ЗАВЛЯЄ ЗГОДУ ПРИЗНАТИ ЦАРСЬКІ ДОВГИ, ЯК АЛІАНТИ ПРИЗНАЮТЬ СОВЕТСЬКИЙ УРЯД І ЗАКЛЮЧАЮТЬ З НИМ УМОВУ.

РИГА, столиця Латвії, 30. жовтня. — Тут одержано з російської (большевиської) урядової телеграфічної агенції "Роста" урядове подтверждение, що російське советське правительство згодилось, під певними умовами, признати заграничні довги бывшего російського царського уряду.

Телеграма агенції "Роста" повідомляє, що советський комісар заграничних справ, Юрій Чічерні, вислав дня 28. жовтня, 1921, ноту до правительств Великої Британії, Франції, Злучених Держав Америки, Італії і Японії, в якій сказав, що советське правительство згодиться признати давні російські заграничні довги, затягнені до 1914-ого року, під умовою, що другі держави признають Росії певні привілеї, які уможовляють їй практичне виконання тих зобов'язань.

Комісар Чічерні каже в ноті, що советське правительство ставить умовою признання заграничних довгів, щоби аліантські великі держави заключили остаточний мир з советською Росією і признали советське правительство.

Далі Чічерні предкадає в сій ноті, щоби аліанти й Америка ксликали сейчас міжнародну конференцію, як розгладула би домагання держав до Росії і російські претенсії до них, та виготовила остаточний мировий договір.

Чічерні покликається на конференцію в Брукселі, столиці Бельгії, кажучи, що вона заявила, що кредити на запомогоу акцію для Росії можна признати лише тоді, коли теперішній російський уряд признає заграничні довги, затягнені давніми російськими правительствами. Про сию постанову бруксельської конференції досі не повідомлено російського правительства. Однак — каже Чічерні — російське правительство, з огляду на голодну серед мас російського народу, не буде звачати на складність дипломатичної етикетки і тому вважає своїм обов'язком сейчас проголосити своє становище до бруксельської постанови.

Він каже, що советське правительство хотіло би заключити економічний договір. Воно все було готове признати великі користі і зисків заграничним капіталістам і тепер готове теж признати їм великі кошти, а зокрема Франції, для якої признання царських довгів є дуже важною справою (Росія винна Франції 30 біліонів золотих франків).

ВІЙСКА ПЕТЛЮРИ УВІЙШЛИ НА УКРАЇНУ.

ПРИЙШЛИ З ГАЛИЧИНИ НА ПОДІЛЛІ. — МОСКОВСЬКИЙ БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ УРЯД ПРОТЕСТУЄ, ПРОТИ НАІЗДУ НА РОСІЮ.

ВАРШАВА, столиця Польщі, 31. жовтня. — Советське посольство оголосило, що знова вибухла війна на Україні між большевиськими військами і білими частинами, які прибули на Україну з Польщі.

Советське посольство звернулося з острим протестом до Польщі проти порушення неутральності.

Описує советське посольство звучить: "Українські війська Петлюри, під команду генерала Тютюнника, наїхали на Росію (!!)."

"Вони вже звиняв Гусятині і Горокок, а тепер ведеться битва кругом Каменича Подільського. Війська Петлюри прибули з Польщі (!!!) безперервним походом. Помогали їм польські військові і зелені частини. Наїзд (!!!) здійснює рішучою з наміром постаненням на Поділля, яке викликано із загрози і тому легко його здоушено."

"Московский советський уряд вважає, що се є повторення польського наїзду."

"Советське посольство запротестувало в польському міністерстві заграничних справ."

Польське міністерство заграничних справ заявляє, що нічого не знає ані не бере на себе одвічальності за сю подію.

УСПІХ ПЛОВАДА ДЖОРДЖА.

ЛОНДОН, 31. жовтня. — Прем'єр Ллойд Джордж отримав нині успіх свого красноріччя в палаті громад. Від його промови, в якій він обговорює становище правительства в переговорах з ірландськими представниками, відбулося голосування на внесення юніфікації (консерватисти). Се тепер вніло 439 голосами проти 43. В сій спільній палаті над Ллойдом Джорджем признане і остання йому свободи руху в дальших переговорах з ірландцями.

АЛІАНТИ ПРОТИВЛЯТЬСЯ ВІЙСЬКОВИМ ІНТЕРВЕНЦІЯМ ПРОТИ УГОРЦІВ.

ЛОНДОН, 31. жовтня. — Аліантські великі держави повідомили "малу антанту", себто Чехословаччину, Румунію і Югославію, що вони як найшвидніше протівляться всякій акції "малої антанти" для інтервенції (військової) проти Угорщини в теперішній час.

